

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لک (۶۵) ، التي
آیلقی (۳۵) غروشدور .
ممالك اجنبیه ده سنه لک (۱۷) ، التي
آیلقی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب حاکم جاده سنده اورخان بک خاننده
نومرو ۲۳-۲۶

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

§

مسلكه موافق آثار مع المصنویه قبول
اولنور م درج ایدیا مین یازیلر
احاده اولوغاز .

اخطارات

رساله مزدن آلتدینگی کوسترملک شرطیله
یتون یازیلر هرهادکی برخزته طرفندن
اقتباس اولونه ییایر .

§

مکتوبلرک ، امضارک واضح و
اوقوناقلی اولمسی و آبونه صبره
نومروسی محتوی بولونمسی لازمدور .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرسارینک فرانسه ده یازلمسی
رجا اولنور .

§

پاره کوندردلیدی زمان نه یه دائر ولدیقنک
واضحاً بیلدیرلمسی رجا اولنور .

الکشاف

سر ۱۳۳۰

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لقی مجموعه اسلامییه در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف ادیب

جلد ۱۰

۵ ربیع الآخر ۱۳۳۱ پنجشنبه ۲۸ شباط ۱۳۲۸

عدد ۲۳۵

کنندیسنه پک چوق نوار اسناد ایدلمکده در . روایت کوره وزیر ابن شهیدک جدی وقیل شامده بیطرلقه اشتغال ایدرمش . عبدالرحمن الناصر وزراسندن (حمار) لقبیه مشهور ابن جهورایله ابن شهید آره سنده منافسه ورقابت وار ایش . بر کون ابن جهور خسته اولمش وابن شهید زیارتنه کیتدیکی حالدیه قبول اولمیدقندن هم ابن جهورک لقبیه وهم کندی اجدادینک صنعتنه تلیحاً برای ملاطفه شوقطه یی یازم ورق ابن جهوره کوندرمش ایش .

اتیناک لاعن حاجه عرضت لنا . الیک ولاقلب الیک مشوق ولکشنا زونا بفضل حلومنا . فکیف تلاق برنا یعقوب

ابن جهور ایسه مشار الیه شوقطه ایله جواب ویرمشددر :

حبتناک لما زرتنا غیر نائق . بقلب عدوفی ثیاب صدیق وما کان بیطار الشام بموضع . یسا شرفیه برنا بخلیق

ابو عامر احمد بن ابی مروان بن شهیدده اشعار رائقه ومنظومات رقیقه سیله مشهردر . شوقطه مشار الیه اسناد ایدلمکده در :

کلفت بالحب حتی لودنا اجلی . لما وجدت لطم الموت من الم کلانیدی والهوی قدما ولعت به . وبلی من الحب وویل من الکرم

ابن الیهتم — ابن الیهتم ، قرطبه ده تولد ومیلادک ۱۰۶۳ تاریخنده وفات ایشمشددر . اندلسک مشاهیر اطبا سندن معدود اولوب ادویه مسله ومقیته حقنده (الکمال) و (التمام) عنوانی ایکی کتاب یازمشددر .

مشار الیه بشنجی عصرده مصرده ظهور ایدن هم نامی درجه سنده صعود ایدمه مش ایدمه ایکنجی درجه ده تعداد اولان علما آره سنده ممتاز بر موقع اشغالنه موفق اولمشددر . علوم طبیعی ده کی وقوف واقتمداری خصمانسک بیله تحت اعترافنده ایدی . ابن هیشمک علوم ریاضیه وعلم هیئتده اتسابی وار سنده اک زیاده علوم طبیعی وطبابتده اشتهار ایشمشدی . آثار مشهوره سی بوجه آتیدر :

۱ . — الکمال ، ۲ . — التمام ، ۳ . — کتاب الاقتصار والایجاد فی خطا ابن الجزاری فی الاعتماد ، ۴ . — کتاب الاکتفاء بالدواء من خواص الاشیاء ، ۵ . — کتاب السماء

ینه بشنجی عصرده اندلس ده (عبدالله بن یونس) نامنده برذاتک ده طبابت وعلوم ریاضیه ده اشتهار ایش اولدینی کوریلور . عبدالله بن یونسک ، بالخاصه علم حسابده پک درین وقوفی واردی . میلادک ۱۰۳۷ نجی سنه سنده ارتحال ایشمشددر . م . شمس الدین

ابو عبید عبدالله بن عبید العزیز . — اندلسک اک اصیل برعائله سنده منسوب اولوب (مرسیه) ده تولد ایشمشددر . علوم طبیعی وطبابتده متخصص برذات ایدی . ادویه مفرده نک اوصاف وخواصنه ، اسمارینه ، صورت استعماللرینه ، طرز ترتیلرینه دائر معلومات مکمله سی واردی . اندلس ده یتیشان نباتاته دائر (کتاب اعیان النبات والشجریات الاندلسیه) عنوانی آتنده مکمل بر نباتات کتابی یازمشددر . قرطبه ده مدت مدیده اقامت ایش اولدینی ایچون قرطبی نامیلده یاد ایدیلیردی . تاریخ ارتحالی هجرتک ۴۸۷ نجی سنه سنده مصادفدر .

البکرینک (المسالك والممالك) اسنده قیمتدار بر جغرافیا کتابی مشاهیر مستشرقیندن موسیو دوسلان (De Slane) طرفندن السنه غریبه یه نقل وترجه ایدلمشددر .

البکرینک بونلردن باشقه داها بر قاج کتابی وارددر . مشهور ابن بیطار ، البکرینک دایما بر لسان ستایش ومتمدداری ایله بحث ایدلمکده در . مشار الیهک اسپانیا و آفریقای شمالینک احوال جغرافیه ، احوال اقلیمییه ، و حیوانات و نباتاتنه دائر جمع وتالیف ایش اولدینی اثری آورو پاده پک زیاده مشهوردر .

ابو الفضل قسرائی . — اندلس هودیلردن (قشدائی بن شاپروت) اسنده بر آدمک حفیدی اولوب سرقسطه ده تولد ایشمشدی . اولجه لسان عربی یی صورت مکمله ده اوکرنکدن صوکره ادبیات وبلاغت عربیه ایله مشغول اولمش وبالاخره علوم ریاضیه ، هندسه ، فلسفه ، هیئت ، فیزیک ، موسیقی وطبابت تحصیلنه قویولمشدی . منطق ، فنون فلسفییه ، ریاضیه وحکمیاتده عصرینک فریدی درجه سنی بولدقندن صوکره ادیان حقنده تبعاتده بولمش ونتیجه ده احکام عالیة اسلامییه نک عقل وحکمت موافقت قطعیه سنده حیران اوله رق اهتدا ایشمشددر . ابو الفضل بالاخره سرقسطه امیری ابو جعفر احمد بن هودک خدمت وزارت وکتابتنه تعیین اولمشددر .

ابو عامر احمد بن مروان ابن شریب . — الناصر عبدالرحمنک وزراسندن عدل وتذیر ، سخا وکرم ، علم و ادبیه مشهر اولان ابو عامر احمد بن عبدالملکک احفادندن اولوب فنون و ادبیات ده شهرت شایعه مظهر اولمشدی . ۳۸۲ سنه سنده قرطبه ده تولد ایشمشد و ۴۲۶ تاریخنده ارتحال ایشمشددر .

بر چوق مؤلفاتی ، خطبه لری ، منظوم پارچه لری وارددر . شو کتابلر آثار مشهوره سندندر :

۱ . — کشف الدک وایضاح الشک ۲ . — حانوت عطار ۳ . — التوابع والزوایع .

مشار الیهک جدا کبریده سیاست واداره حکومتده کوسه تردیکی اقتداز ودهام نسبتنده ادبیات وفنونه ملکه ومهارت صاحبی ایدی . آثار ادبییه سی ادبیات عربیه منتسبینی آره سنده غایتله قیمتدار ومقبولدر .

فقہ وفتاوی

محاوره :

بر محقق ایله مقلد آره سنده

بشنجی محاوره دن مابعد

محقق : — أوت ، کرک رمز وکرک بشقه بر صورتله اولان شو

ایچوندرکه هر آن اضمحلاله، انقراض وادیلرینه طوغری یو وارلنوب کیتمکده درلر. هم شو حقیقی آبی بیل که: بو کیدیشه اولنرک مستقبل کچن زمانلرندن ده فنادر. صوکره برده کندیلرینه علوم صحیحه نك، سنن کونیه نك بخش ایتدیکی معلومات ایله استقباله حاضرلانا اوروبا ملوک وامراسنه باق! اولنر هر دقیقه هلاک اوچورومنه کیتدیکی کچی بونلرده بالمکس کوندن کونه قوت، عزت، ترقی جهتدن داتماصل ایلری، کتدکلرینی بک اعلا کوررسک.

مقلد: — رملده زایچه ایله جفر قیلندنی؟ چونکه بن سنی کوریورم که بو اشیایی تدرس ایدیورسک!

محقق: — زایچه اعمال حساب و تکسیر حروفدن بر نوهدر که اونکله غیبی بیلیمک، امور غیبیه داتر اخباراتده بولمقی قصد اولنور؛ بونی (ابن خلدون) سیمیانک فروغندن صایور. رملده زایچه قیلندندر؛ ینه ابن خلدونک بیانه کوره رملی طامه منجمین دن بر قوم استنباط ایدوب — کندیسند عملارینی وضع ایتدکلری مادهیه نسبت ایدرک — آینه خط رمل دیمشیر. امید ایدرم که بونلرک باطل صنعتلرینک محصولی حقنده (ابن خلدون) ده کی تفصیلاتی اوقومشکدر. اورادن آکلاشیلور که بونلر بر صنعت، همده باطل بر صنعتدر. حال بو که صنعتله امور غیبیه مطاع اولمق، ممکن دکدر.

بوکی عمللرک علامت بطلاندن بری ده بو عمللرک جهالتک چوق اولدینی بازارلرده رواج بولوبده بشقه طرفلرده کیمسه نك اهمیت ویرمه مسیدر.

بونک ایچون (ابن خلدون) بو صنعتلرک اهلی حقنده شویله دیور: قصبه و شهرلرده بر صنف انسان واردر که عوام ناسک امور غیبیه بیلیمکه اولان حرص و توجهندن بالاس تفاده بوکی عمللری تأمین معیشت ایچون عادتاً بر صنعت اتخا ایدیورلر؛ چارشی بازارده کوزه چاربان مشهور موقعلری ضبط ایدرک اورالرده دکانلر آچیلورلر، سرکیلر قوریورلر. صباح و اخشام او قصبه نك قادین لری، چوجوقلری، بر چوقده عقل ضعیف اربابی اولنرک یانه کله رک کسب تجارتنده قدر قازانه جتی، [مأموریتک ترفیع ایدوب اتمیه جکتی، عسکر اولورسه نه زمان ترخیص اولنوبده مملکته کیده جکتی]، معاشرت، عداوت ودها بونک امثالی بر چوق شیلری اکلماق ایچون کیمسی رملچی بابایه نقطه دوکدر، یعنی (رمل) آندیرر، کیمسی ده «فالچی قادین»، «بقله صایدیرر»، بر قسمی ده آینه و صوبه باقارق زعملرنجه اوراده مشاهده ایتدکلری صور روحانیه دن خبر ویرلر که بونلرده «ضارب المندل» دیرلر.

حاصلی بودجاللرک هپسی کندیسنه مخصوص اولان صنعتله اولنرک مطالبه، شخصه کوره جواب ویرلر، اولنرده بوقالیلرک سوزینی اعتقاد ایدوب کیدرلر. بونلرک جمله سی شهر و قصبه لرده شیوع بولان منکر اتدن اولدیفنده هیچ شبهه یوقدر. چونکه شریعت، بونلرک هپسی ذم و تقییح ایلشدر؛

جفرلرده خبر ویریلن شیلرک بعضا واقع اولدینی ده واردر؛ بنده حضرت علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه افندمزه منسوب اولان جفرده شونلری کورمشدم: «ویل لاسکندریه، من الاساطیل البحریه... ویل للقاهره، من الماهره».

مع هذا جفر واسطه سیله خبر ویریلن شیلرک بعضینی طوغری چیقماقله جفرک ده طوغری، اساسی، علمه مستند اولدینی اعتقاد ایتک لازم کلمز. چونکه بر کیمسه وقوعی محتمل اولان بر چوق شیلری خبر ویرسه هیچ شبهه یوق که خبر ویردیکی شیلرک بر قسمی سویلدیکی کچی چیقار. ایشته اخبار جفریه نك واقع اولانلری ده بوقیلندندر. اگر (جفر) حق اولسه یدی جفر واسطه سیله خبر ویریلن شیلرک هپسی مطلق صورتده واقع اولورده.

رموزه کلنجه: بونده محال تضلیل دها واسع، میدان دها کنیشدر؛ زیرا بو حروف موضوع اولدینی بر چوق شیلرده صادق، منطبق اولیور. بونلر محضا امرایی، ملوکی و اولنر چاپنده اولان دها بعض کیمسه لری آلهامرق اولنرک ماللرینی قایمق، بانلرنده آبی کورنمک ایچون وضع اولمشدر. (ابن خلدون) ک مقدمه سند دانیال قصه سی ایله (باجریقی صوفی) نك ملحه سندن ذکر ایتدیکی شیئی طبیعی اوقودک، دکلی؟ بوندن اولده سکا سویلشدم: تصادفی اوله رق صادق اولان برکله جهلائی آلهامیورده اولنرده بو مبدء سویلنن شیلرک هپسی صحیح ظن ایدیورلر.

مقلد: — اوت، (ابن خلدون) ده کی شیئی اوقودم؛ بنده سکا (حرف وزایچه) علمنی بیان آرقداشم بر شیخک باشندن کچن؛ طبقی بوکا بکزر بر وقعه خبر ویریم؛ فقط بو — هیچ بر کیمسه یه سویلشمه سی جائز اولیان — اسراردن اولدینی جهته بن دن طویدقدن صوکره مساقین کیدوبده بشقه طرفلرده سویلیمه سک! بوکا قطعاً راضی دکم.

وقعه شودر: شرق امراسندن..... ایله حریمی آرمسند — تصریحی غیر مناسب — مهم بر مسئله دن طولانی نزاع وقوع بولور؛ بالکز شو قدر سویلنه بیلور که: امیر، حد شدید مو جب اولان بر فنانق ارتکاب ایدر، بوندن طولانی قادین امیری بر جزایه چاریدیر. امیر بونک کیم طرفدن کلدیکی بیلیمزه ده قادین دن شبهه ایدر. بونک اوزرینه امیر، یوقاریده سویلدیکم شیئی جلب ایدرک زایچه واسطه سیله حقیقی کشف اتمه سی ایستر. وقتا که شیخ زایچه یی پامازدن اول اجمالاً قصه یه واقف اولور؛ او زمان اکلار که مصاحبت و منفعت امیرک اتمام ایتدیکی شیدن ذاتاً، صون بولان قادینی تبرئه ایتمکده در. بونک اوزرینه شیخ زایچه یی اعمال ایدوب حساب ایتدکن صوکره او ایش امیرک کندی طبیعتدن کلوب قادین طرفدن اولدینی زهمنده بولنور و بر چوق مال آله رق اورادن دوزر.

محقق: — بوکی باطل، عبث شیلری ترویج ایدن (شرق) ک ملوک وامراسنه باق: اولنرک عنندن بوکی باطل شیلر رواج بولدینی

برده انسانلر غیبی بیلیمکدن محجوبدر ؛ غیبی آنجیق الله جل شانہ بیلیر . . . !

طبیعی اوقویوب کورمشسکدرکه بوسایدقلمدن بشقه برده اویون کاغذینه ، آل ایچنه باقق کبی شو زمانلرده دها بر چوق فالجیلق میدانه چیقمشدر .

ای معشر وسائرلرینک « کتاب البروج - بیلدزنامه » سیده بو صایدقلمده داخلدر ؛ بریسی بر شی باقدیره جق اولورسه او آدمک کندی اسمی ، آناسنک ، باباسنک اسمی اجد حسابیلر حساب ایدرک بو جموعدن اون ایکیشر اون ایکیشر چیقاریورلر اک صوکره اون ابکی ، یاخود دها اشاغی قالدینی کبی بر اقوب قاج عدد قالدی ایسه او عددک موافق کلدیکی بابہ - مثلاً : سکز قالدی ایسه سکزنجی بابہ ، طقوز قالدی ایسه طقوزنجی بابہ - باقوب اورادن او آدمک هر شیشه دأثر معلومات ویریورلر . ایکی کیمسه نك آناسیلر باباسنک اسمی بر اولورسه هر ایکیسنک شئون ، نه قدر عمری اوله جنی ، نه فلاکت کچیره جکی بر چیقورکه بو کبی سلم وکتابلرک فسادینه دأثر بوندن بشقه بر دلیل آرامغه حاجت یوقدر . کتابک بابلرنده اصحاب سعدا واشقیایی ، فقیری ، غنی بی ده مشاهده ایدیورز .

آمان برادر هذیاندن بشقه بر ماهیتی حائر اولیان بو کبی مبخلره دأثر سوبلدیکمز یتشیر . رجا ایدرم بویحی قباتالمده بوندن صوکرده اصل موضوعز اولان مبخله - اجتهاد تقلید بحثه - دأثر ایراد کلام ایدم . [محققک بو سوزینی شیخده قبول ایدرک کله جک محاورده - اهمیتی درکار اولان - اجتهاد و تقلید مباحثه دأثر مذاکرده بولنه جقلرینی وعد ایدوب آیرلدیلر]

الکِیَّاتُ

مناجات

— ۳ —

کونلرجه آغلادیق متأذی ، املجدا ؛
آقشامله قارشى قارشى به همدرد و ماتمز .
بر زهر انفعال ایله صیلار هپ عقده مز .
هر یرده طویدق اک آجی بر صیحه وداع . .

دوبدجیه هپ او صیحه مجروحی بر عذاب ،
رفع ایله دک بو آلری مجهول اربکه که ؛
فریاد ایدن عبادکی کولدورمده یته ؛
محزون دعا مز اولمادی عندکده مستجاب .

غفران ایچین آجیق قالان آلر بوتون خراب . .
معبدلرک مال سکوتنده بر فتور ؛
بوشلقلرنده بر شب ماتم یانار اویور ؛
ایلر امید ، او محفل حاجتده اغتراب .

اولسون حییک امتی مقهور اکثراب ،
هر یرده خالک ذاته دوشسون هلال شان .
امداد ایچین دریچه لطفکده آغلاشان
میلونله قوللرک یره کچسین . . سن ای تراب ،

قوبینکده صیق وَ نَز او معظم کتیبه بی ؛
دولسون بوتون فجاعت و ماتمله هپ زمین ؛
رحم ایتمه سن اوت یته ، ای رب العالمین ؛
یر ایکله سین . . سالره وورسون بو خطبه بی . .

یرتمق او شانلی رایتی ، ربم روا می هیچ ؟
قالقسین محیطمزدن او کابوس انهزام ؛
ای ذات کبریا ، بزى سن قیلمه خصمه رام ؛
هر یرده تیتره سین او قیزیل رایت بهیج . . .

احمد نجم الدین

نیچون ؟

بینمده قاینایان ، طوتوشان ، صالدران ، یاقان ،
بر آنده بیقیدیران کره بی ، صوگرا یایدیران
برشبه ، بر « نیچین وَ ناصل ؟ » وارکه ، وارلیم ،
ذوق حیاتی اونده بولور . . . چوقی یاندیقم ؟

باق شیمدی « نیچون » لر یاغیور ارض و سمان ،
بیکارجه دماغلر یاندیور ، فیشقیریور جان .
دون ابکم وصامت صانیلان حادثه لر باق ،
اولمش بو کونک کرسی نطقنده موفق .

دون « سوسلو خیالار » دینلن بر سورو افکار
جانلاندی بو کون اولدی بزم داره حکمدار ؛
« رؤیا ، کوریورلر . . . دییه رک اویقو چکرکن
دنیا اویانیقدی .. ساکا سنسک یته رهزن ؛
لکن نه اویاندک ، نه اویانمق دیله دک آه
بیک تورلو فجایع ساگا بعث ایلدی الله .
هر فاجعه کولدوردی سنی ، مضحکه صاندک ؛
دهرک یوره کندن صیریتان شیطان قاندک ؛

ای رب منتقم ، خایر ای رب طالمین ،
کوکلم سنک حضور رحیمکده : بر « اینن » .
قوی مسلمانلرک باشنه تاج انتباه ،
بن آکلامام و آکلاتامام باشقه تورلو شاه ؛

عبداللطیف نواز